

האשה רבה פרק עשירי יבמות

פח.

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי פ"ג מהל'
שגגות הל' א ופי"א
מהל' עדות הל' א טוש"ע
י"ד סימן קכו סעיף ג:
יג ב מיי פ"ד מהלכות
אבות הל' יז טוש"ע
אח"ע סימן א סעיף א
וסימן קעח סעיף ט:
יד ג ד מיי פ"א מהלכות
עדות הל' א טוש"ע י"ד
סימן קכז סעיף א ובהש"ס
ה"ו א מיי פ"ג מהל'
גירושין הלכה כט:

תורה אור השלם

1. וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו
וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
בְּרִאשִׁית מִבְּחַ

תוספות ישנים

[illegible]

תוס' חד מקמאי (המשך)

והואחרון אינו ממוזר די
היכי והאישור דקניני ספא
דקצא דה"י דרשון ואחרון
דרשא דקצא דה"י דרשון
הנכון ואין ספק בדבר
לדידא דמזרות אפ"י
מדורבנן לאחר מיתנה
לשטן לארשון ול' לשטן.
דאיכא דאיכא חד סהרא
לדאמיה משום דה"י
שפתיים ואם נשאת אל תצא
אפילו ואם נשאת אל
לדאמיה דאמר דעל' כל
מקום (שהמירה)
שפתיים (מיתנה) תורה ע"ה
הר כאן שנים ואם
שנים ומרמור בו דאמר
ל' אם את לא נשאת אל
מעדיה ולא אפ"י נשאת אל'
מעדיה ולא אמרה איהי
בר' יל' אם נשאת אצא. כיון
דקצא השתא דעל' איהי
בדשם חלוי קא רמב"א
ואולך ה"ל מיד בספק
א"י אם נשאת אל'
מעדיה ואמרה בר' יל'
מלותא דרבנן ור' מנחם
בר' יוסט דרבנן אלא
והלכתא דתלוייה אצא
בדשם פ"י שיהיה שיהיה
ואנכ"י ב' דעם שיהיה שיהיה
אפ"י לר"ם בר' יוסט אל' תצא
מעדיה אם נשאת אל'
ואמרה בר' יל' ואם נשאת
א' כשר מעיקרא והעיד
שיהיה שפ"י שיהיה שיהיה
ששאל ממך כפלותו והעיד
דמי אם העידו בבת א' והעידה
באז בזה אח"י והעידה
פ"י ע"ה שיהיה שיהיה
ששאל ממך שיהיה שיהיה
לומר אל' כשר מעדיה

דמיין ואין דבריו של א' במקום שנים. ואם באתה אשה א' מעיקרא והתירוה לינשא על פיה ואח"כ באו ב' (עדים) [נשים] ואמ' ב' לא מת הולכים אחר רוב דעות. עשו שתי נשים באשה א' כשני (נשים). [אנשים באיש אחד] ואפי' נשאת לא' מעידה וא' ברי' לי תצא. ואמר רב אשי חיישנין. פ' אם לאחר שנשאה עפ"י עד א' יצא עליו [קול] שלא מת לא חיישנין ולא תצא:

וְיִמְנָה אם ירצה לומר מויד הייתי. אר"י דלץ להקשות והא מיגו במקום עדים הוא דה"פ ומה אם יראה לומר בפירוש מויד הייתי השתא נמי דקאמר לא אכלתי הכי הוא דבעי למימר לא אכלתי שוגג אלא מויד והכי מוכח בזכריות (דף יב. ושם) וא"ת ויהי מוכח

לִימָא מִשּׁוּם דְּמַהֲיִין
רַגְדָּא מִכְחִישׁ לְהוּ
שְׂרִי רִבְנָן אֵלָא לֹא
יִיקָה כְּהוּדָאָה דְּמִיָּא
דְּהוּה אַחְתִּיכָה סַפְקָא
וְאַתָּא עַד אַחַד וְאַמְר
מִמַּהֲיִין מִי דְּמִי הָתֵם
כִּבְּא אִיתְחֹזַק אִיסוּרָא
יִבְר שְׁבַעֲרוּה פְּחוּת
אֵלָא לְחִתִּיכָה דּוּדְאִי
אִמְר בְּרִי לִי דְּשׁוּמָן
וְיִי הָתֵם אִפִּי אֲתוּ בִי
כִּיּוֹן דְּכִי אֲתוּ בִי תְרִי
יִמִּידִי דְּהוּה אֲטַבֵּל
אֲטַבֵּל הִיכִי דְּמִי דִּיאִי
קְנוּ אֵלָא דְּאַחַר מִאי
דְּעַת בַּעֲלִים מִשּׁוּם
עֲנָנָא בִּיה דְּמִתְקֵן הִיא
וְיִתּוּ אִי קְדוּשַׁת הַגּוֹף
יִדְעָנָא בִּיה דְּאִיתְשִׁיל
יִשׁ מַעֲיִלָה בְּקוֹנָמוֹת
קְסַבֵּר אִין מַעֲיִלָה
דִּידִיה מִשּׁוּם דְּבִידוּ
מְרִיה עֲלִיה הִיא גּוֹפָה
הַקֶּלֶת עֲלִיה תַּחְלָה
תַּצָּא מוֹזָה וּמוֹזָה וְכוּ':
עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים לֹא
לֹא תַצָּא לֹא צְרִיכָא
נָא צְרִיכָא * דִּאֲתוּ
נָא וְאַתּוֹן הוּא דְּלֹא
וְאִמְר רַב חֲסֵדָא
סוּף תְּרִי וְתִרִי נִינְהוּ
וְהַבָּא

וְלֹא אֶחָדָם בָּלָא שׁוֹם מוֹסַפֶּת דְּבוֹר וְעוֹד דִּנְקֹט הִי מִשּׁוֹם דְּמִיִּיתִי בְּתַר הִי עַלָּה בְּרִייתוֹת דְּלַעֲזִין טוֹמְאוֹה: **דְּשִׁתִּיקָה בְּהוֹדָא**
דְּמִיָּא פִּי כִּיּוֹן דְּשִׁתִּיק נִרְאֶה לוֹ אִמַּת וְיודַע קָלָת שִׁישׁ רַגְלִים לְדַבֵּר אֶבֶל לִיכָא לְמִימַר הוֹדָא מִמֶּנּוּ שִׁידַע וְדִלִּי שְׂכָן הוּא כִּיּוֹן שְׁהוּא שׁוֹמֵךְ
לֹאֵס כֵּן בְּפִרְק הָאֹמֶר (קדושין סו. וס) דְּלֹאֵר אִי מִהֵימֵן לָךְ לִלְלוֹ גּוֹלָנָא הוּא וְיָל אֶפְסָה אֶפִּילוֹ גּוֹלָן נָמִי מֵאֲחֵר שְׁהוּא שׁוֹמֵךְ כְּמוֹ שְׁמִפְרִיט
הָתָם מִכָּה הִיאִי דִּגִּישׁוֹן (דף קד: וס) דְּעִמְמָנָא דְּלֹאֵר לִיה עַד אֶחָד אֶכְלֵת חֶלֶב וְשׁוֹרֵךְ רַבְּעָה וְטוֹמְאוֹ טַרְטוּמִיּוֹן וְהִלֵּה שׁוֹמֵךְ דְּנִלְאֵן מִשּׁוֹם דְּשִׁתִּיקָה
כְּהוֹדָא דְּמִיָּא כְּדַמְסִיק הִכָּא וְעוֹד אֵם הִיא הוֹדָא מִמֶּנּוּ לֹא הוּא שִׁיךְ לְמִימַר הָתָם נִלְאֵן הֵעַד וְהוֹהוּ סְמִיָּא נָמִי (קדושין ס) הִיכִי מִנִּי לִידַע
וְדִלִּי שִׁינְתָּה אֵלָּא וְדִלִּי לֹא הוֹדָא מִמֶּנּוּ הִיא: **בְּרִיָּא** לִי דְּשׁוּמֵר דְּרַחֲמִיָּו: י"מ גִּדְמָרִינִן מְגִידָה דְּלֹאֵר דְּבַהֲדִיר (כַּחוּצוֹת עב. וס) וְסִפְרֵיהּ לֵה לְעִמְמָנָה
וְהָתָם תִּמְכַּר אֵם כֵּן אֶפִּילוֹ אִיתְמוּךְ אִסְרוּרָה לֵה וְאִם רִי"ז נָדָה כֵּה נִשְׁעָשְׂעוּ רִלְתָּה מִכִּי"מ לֹא אִיתְמוּךְ אִסְרוּרָה שְׁמִרְתָּה לְעוֹלָם:
מִיָּדִי דְּהוּא אִמְבָּל וְהִקְדַּשׁ וְאִם הִיכִי יִלְפִינִן אִשֶּׁה מְטַבֵּל וְהִקְדַּשׁ דְּלִין דְּבֵר שְׁבַעְרֹה פְּחוֹת מִשְׁנֵים וְאִרִי דִּלִּי הוּא שִׁיךְ לְמִילָךְ מְטַבֵּל וְהִקְדַּשׁ
הוּא אִמְיָנָא דְּהִלִּי דְּלִין דְּבֵר שְׁבַעְרֹה פְּחוֹת מִשְׁנֵים הִנֵּי מִיָּלִי לְאֹסְרָה עַל בַּעֲלָה דְּלִין אֶחָד נִלְאֵן לְאִסּוּר דְּלַעֲזִין אִסְרוּר כַּתִּיב כִּי מִלֵּא
בָּה עֲרוֹת דְּבֵר אֶבֶל לְהִתִּירָה חַד נָמִי נִלְאֵן: **אִי** קְרוּשֶׁת דְּמִיָּם מִשּׁוֹם דְּבִידוֹ פְּאֻדּוֹתוֹ. וְאִפִּי דְּחִבְרִיָּה וְלֹא דְּמִיָּא לְנַטַע רַבְּעִי דְּלִין יִכּוֹל
לְפָדוֹת אֵלָּא בַּעֲלִי דְּחִשִּׁיב בְּרִשּׁוֹת בַּעֲלִים אִעִ"פ שְׁהוּא מִמּוֹן בְּבוּה כִּיּוֹן שְׁהֵם אוֹכְלִים אֲרוּתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם אֶבֶל הִקְדַּשׁ לֹא חֲשִׁיב בְּרִשּׁוֹת בַּעֲלִים יוֹתֵר
מִשְׁאֵר כֹּל אִדָּם: **אִי** קַסְבֵּר יֵשׁ מַעֲיָא בְּקוֹנְמוֹת. הִקְדַּשׁ רַבִּינוֹ יִלְחֹק בֵּן רַבִּינוֹ מֵאִיר דְּבִשְׁבּוּעוֹת פֶּרֶק ג' (דף קכ. וס) מִשְׁמַע דְּלִפִּילוֹ
לְנִלְאֵן דְּלֹאֵר שֶׁ מַעֲיָא בְּקוֹנְמוֹת אִי לֹאֵס פְּדִיוֹן דְּתַנִּיא הָתָם כִּכְר וְזוֹ הִקְדַּשׁ וְאֶכְלָה בֵּין דְּצִין חֲבָרוֹ מַעַל לְפִיכָךְ יֵשׁ לֵה פְּדִיוֹן כִּכְר וְזוֹ עֲלִי
הִקְדַּשׁ הוּא מַעַל וְחֲבָרוֹ לֵה מַעַל לְפִיכָךְ אִין לֵה פְּדִיוֹן וְחֲכָמִים אֹמְרִים לֵה מַעַל מִשְׁמַע דְּבִירָשָׁא דְּהוּי הִקְדַּשׁ גְּמוּר יֵשׁ לֵה פְּדִיוֹן אֶבֶל סִיפָא
דְּקֹאֲמֵר עַל דְּהוּי קוֹנֵם אִעִ"פ שְׁמַעֵל אִין לֵה פְּדִיוֹן וְחִידֵךְ רַבִּינוֹ תָּם קְדוּמוֹת דְּלֹאֵר לֵהוּ אֶכְוִיל עֲלֵמָא שֶׁ לֵה פְּדִיוֹן לְרִבִּי מֵאִיר דְּהָתָם כִּיּוֹן
דְּמִיָּא לְהִקְדַּשׁ תַּדַּע מִדְּנַקֵּט כִּכְר וְזוֹ עֲלִי וְאִם תִּמְכַּר וְיִלְפִלוּ בְּקוֹנֵם גּוֹפִיה וְנִרְאֶה דְּרִישָׁא גּוֹפִיה אִירִי בְּקוֹנֵם וְהֹא דְּפִתּוֹן כִּכְר וְזוֹ הִקְדַּשׁ כְּהִקְדַּשׁ
קֹאֲמֵר דְּרִבִּי מֵאִיר לֹא שִׁנִּי לִיה בֵּין קֶרֶבֶן לְכַקְרֵבן בְּסוֹף פֶּרֶק קִמָּא דְּנִדְרִים (דף קי. וס) וְהִ"ה בֵּין הִקְדַּשׁ לְהִקְדַּשׁ כִּיּוֹן דְּלַעֲזִיָּה אִקוֹנֵם אִי נָמִי
גְּמוֹן שְׁפִירֵשׁ בְּהִידָא כְּהִקְדַּשׁ וְאִירִי דְּלֹא אִירִי לְפָרוּשִׁי בְּסִיפָא דְּהֹא קֹאֲמֵר עַל לֵה פִּרְשִׁי לִיה נָמִי בְּרִישָׁא וְהַשְׁתֵּא פְּלִיגִי חֲכָמִים בֵּין אִרְשִׁא בֵּין
אִסִּיפָא וְצִרּוּב סְפִירִים גִּרָם בְּרִישׁ אִין בֵּין הַמּוֹדֵר (מִדָּם לֵה) וְחֲכָמִים אֹמְרִים בֵּין כִּךְ וְצִין כִּךְ לֹא מַעַל וְגִרְסִין נָמִי הָתָם בְּרִישָׁא קוֹנֵם כִּכְר וְזוֹ הִקְדַּשׁ:
מִתְוֹךְ חוֹמֵר שְׁהַחֲמַר עֲלֵיהּ בְּסוּפָה בּו'. נִרְאֶה לִרִי"ז דְּלִית לָן לְמִימַר אֵין סִהֲדִי דְּדִיקָא וְיִמְסַכָּא וְנִלְאֵן עַד אֶחָד בְּכָךְ מִן הַמּוֹרָה אֵלָּא מִתְקַנָּה
חֲכָמִים הוּא דְּנִלְאֵן וְאִין זֶה עֲקִירַת דְּבֵר מִן הַמּוֹרָה כִּיּוֹן שְׁדוּמָה הִדְבֵּר הֲגוֹן לְהֵאֵמֵן כְּמוֹ שְׁאִפְרֵשׁ לְקַמֵּן בְּפִרְקִין (דף קט. וס): **שְׁבַדְרֵשׁ** שֶׁ
קָלָת טַעַם וְסַמֵ

6

מאי טעמא מחייבי צה רבנן. כי אישתיק: אי נימא כו'. אלא הלא דהימנוהו רבנן לעד אחד צאשה צברה הוא: ואמר צרי לי דשומן הוא דמהימן. והא ודאי פשיטא לן דסמכ' עליה כל זמן שלא נחשד דלא לאו הכי אין לך אדם אוכל משל חברו ואין לך אדם סומך על צני ציתו: לא איסתחוק איסורא.
צבהיא תמיכה: הלא לא דמיא. וסורא.
הוא: מידי דהוה אטעל וקדש וקונמות. דלע"ג דליתחזק איסורא סמכין עליה: אי קדושם הגוף. קדשי מזבח: אי קסבר יש מעילה בקונמות. דקדשי צדק היות הן משאמר קונס דבר זה עלי: ואי קסבר אין מעילה. דקונס לשון נדר הוא: שזהמרת עליה כסופה. שכל צא צעלה אחת נותן עליה כל הדברים האלו שבמשנתנו: הקלה עליה כסחלה. להחמירה לינשא מפני שהיא חוששת שמא תתקלקל ולא מייסבא עד דדקא שפיר: לא תא. קס"ד לא תא משני: אן הוינן צדידי כו'. הלכך לגבי עד אחד מהימני אכל לגבי תרי הואיל וניסת לא תא: צרי

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פז: וס"ג]
(ב) גיטין ב: ג) [קדושין סו.
גיטין ב: סד. ד] [אביעזר]
היא נגדרים לו:]
(ה) נגדרים הם. שבעות
(כב.) ו' גי' שס.] ו' [גיטין
ג.] (ח) [סנהדרין פ: וס"ג]
(ט) ז"מ לט: כתובות פז:
(י) ר"ל כמו ועוד,

גליון הש"ס

נמרא דאתו בי תרי
ואמרי אנן הוינן. עי'
משנת מהרש"ל ח"ג פ'
מ"ה: תוס' ד"ה פסוק
ובו לא חשיב עוקר וכו'.
וכ"כ תוס' נזיר דף מג
ע"כ ד"ה והלא ממ"מ וכו'.
ובע"ז פ' ע"א תוד"ה
אלמ אצ"י. ועי' גרסות דף
טז ע"א תוס' ד"ה ומוסס.
ובשנת דף קמה ע"כ רש"י
ד"ה לעדות אשה. ועי'
בב"מ דף כ ע"א תוס' ד"ה
שורב:

מוסף רש"י

ואין דבר שבוחר
 פחות משיש. אין דבר
 שבוחר חלו להחזיר בפתח
 משנים דילין בפתח דבר
 ממון. כהן מביא כי מלא
 זה ערוש דבר, ומביא שזה
 על פי שנים עדים יקום דבר
 בפתח (א) (ב) (ג) (ד) (ה)
 שבוחר בברכות.
 היכן נאמר קיום כנס דבר
 אלו, וזה הכקשש מעלה
 דים בו מעלה ומעלה (דברים
 ה).
 שבוחר. ללא קרין יום
 מקדש. יש שחזר חזון יום
 אלא כל אלם (בשבות כב).
 ברוש. עגורא אקילו
 בה דרשן. וכל מעלה
 אדמחא דרשן מקדש
 אקופשין דרשן לקדשין
 מיניש (שבת עמה). ויכר
 יוסף את אחיו. ששפיש
 יום כר כי חמון יום
 (כתובת כב) דב' (לש).
 שיחא. מאללל כלם חמית
 וק' (ב' ספ).

תום' חד מקמאי

מבועל ומי כרח שנפסלה
התורהמה כדריש' א'
לבעל וא' לבעול א'
לותרמה כ"ז (לותרמה)
לותרמה] ומה
גרשה שומרתה בתרומה
אסרה וכן ש' אסרוה
בתרומה לאן ש' אסרוה
לסחן והאי ק"ו יאחז כפ'
אלמנה גבי בעבול פסול
הוא' דפסולה לותרמה
(לא) [מ"מ] מרגלא שהרי
התורה ועומדת היא משת
נזונה מי דין צמורות
ליכא לא בעבול לא בעבול
לאזנו לא לפסול חל
בורעא אמר בעל ישראל
הוא' פסיקא ביה. והאי
דפריכי בשמעת' דעד א'
יבמה והוא מדקתני סיפא
האשנין ממוז ואחורין
ישן ממוז ש"ס [דרקא]
קתנ' לאו מאחורין קא פריך
אלא ממוזן קפריך דין
הדין דראשון קפריך דקתני
הדין מאחוריין קאמור
ה"פ דקתני וישן גבי
ממוז דקתני וישן גבי
ממוז מאחורייתין קאמור
יבמה' דהולך ממוז ממוז

ומזה דקתני רישא הוי פירושו לשני מדאורייתא ולראשון מדרבנן ואם כן אדפריך ליה מספא לסייעי' מרישא דקתני הוולד ממזר מזה ומזה שא' מהם ממזר מדרבנן התם כיון (דמשמע) [דמשני] ממזר מדאורייתא קתני הוולד ממזר מזה ומזה אבל הכא שהראשון ה"ל ספק ממזר לא הו"ל למחני הוולד ראשון ואחרון ממזר ומשום הכי אקשי' ליה מספא דקתני הראשון ממזר